

REZOLUCJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO**z dnia 10 maja 2011 r.****zawierająca uwagi, które stanowią integralną część decyzji w sprawie absolutorium z wykonania budżetu 8., 9. i 10. Europejskiego Funduszu Rozwoju za rok budżetowy 2009**

PARLAMENT EUROPEJSKI,

- uwzględniając sprawozdanie Komisji w sprawie działań następczych podjętych w związku z decyzją o udzieleniu absolutorium za rok budżetowy 2008 (COM(2010) 650) oraz dokumenty robocze służb Komisji towarzyszące temu sprawozdaniu (SEC(2010) 1437 i SEC(2010) 1438),
- uwzględniając sprawozdanie finansowe oraz rachunki dochodów i wydatków dotyczące 8., 9. i 10. Europejskiego Funduszu Rozwoju za rok budżetowy 2009 (COM(2010) 402 – C7-0220/2010),
- uwzględniając sprawozdanie roczne Komisji z dnia 29 kwietnia 2010 r. w sprawie zarządzania finansami 8.–10. Europejskiego Funduszu Rozwoju w 2009 r.,
- uwzględniając informacje finansowe dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju (COM(2010) 319),
- uwzględniając sprawozdanie roczne Trybunału Obrachunkowego dotyczące działań finansowanych z 8., 9. i 10. Europejskiego Funduszu Rozwoju (EFR) za rok budżetowy 2009 wraz z odpowiedziami Komisji ⁽¹⁾,
- uwzględniając poświadczenie wiarygodności rozliczeń oraz legalności i prawidłowości operacji leżących u ich podstaw przedstawione przez Trybunał Obrachunkowy na mocy art. 287 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) ⁽²⁾,
- uwzględniając sprawozdanie specjalne Trybunału Obrachunkowego nr 10/2008– Pomoc WE na rzecz rozwoju usług zdrowotnych w Afryce Subsaharyjskiej,
- uwzględniając sprawozdanie specjalne Trybunału Obrachunkowego nr 18/2009 na temat skuteczności wsparcia udzielanego w ramach EFR na rzecz regionalnej integracji gospodarczej w Afryce Wschodniej i Afryce Zachodniej,
- uwzględniając sprawozdanie roczne Europejskiego Banku Inwestycyjnego w sprawie instrumentu inwestycyjnego,
- uwzględniając zalecenia Rady z dnia 15 lutego 2011 r. w sprawie udzielenia Komisji absolutorium z wykonania działań Europejskiego Funduszu Rozwoju za rok budżetowy 2009 (05469/2011 – C7-0050/2011, 05472/2011 – C7-0049/2011, 05473/2011 – C7-0048/2011),
- uwzględniając Umowę o partnerstwie między członkami Grupy Państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku, z jednej strony, a Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi, z drugiej strony, podpisaną w Kotonu dnia 23 czerwca 2000 r. ⁽³⁾ i zmienioną w Luksemburgu dnia 25 czerwca 2005 r. ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. C 303 z 9.11.2010, s. 243.⁽²⁾ Dz.U. C 303 z 9.11.2010, s. 253.⁽³⁾ Dz.U. L 317 z 15.12.2000, s. 3.⁽⁴⁾ Dz.U. L 287 z 28.10.2005, s. 4.

- uwzględniając decyzję Rady 2001/822/WE z dnia 27 listopada 2001 r. w sprawie stowarzyszenia krajów i terytoriów zamorskich ze Wspólnotą Europejską („decyzja o stowarzyszeniu zamorskim”) ⁽¹⁾, zmienioną decyzją Rady 2007/249/WE ⁽²⁾,
 - uwzględniając art. 33 umowy wewnętrznej z dnia 20 grudnia 1995 r. między przedstawicielami rządów państw członkowskich, zebranymi w Radzie, w sprawie finansowania pomocy wspólnotowej w ramach drugiego protokołu finansowego do czwartej konwencji AKP-UE i zarządzaniu tą pomocą ⁽³⁾,
 - uwzględniając art. 32 umowy wewnętrznej z dnia 18 września 2000 r. między przedstawicielami rządów państw członkowskich, zebranymi w Radzie, w sprawie finansowania pomocy wspólnotowej w ramach protokołu finansowego do Umowy o partnerstwie między członkami grupy państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku, z jednej strony, a Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi, z drugiej strony, podpisanej w Kotonu (Benin) dnia 23 czerwca 2000 r. i zarządzaniu tą pomocą oraz w sprawie przydzielania pomocy finansowej dla krajów i terytoriów zamorskich, do których stosuje się część czwartą Traktatu WE ⁽⁴⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 5 maja 2010 r. ⁽⁵⁾ towarzyszącą decyzjom w sprawie udzielenia absolutorium z wykonania budżetu ogólnego Unii Europejskiej za rok budżetowy 2008, sekcja III – Komisja i agencje wykonawcze, w szczególności ustępy od 268 do 274,
 - uwzględniając art. 276 Traktatu WE oraz art. 319 TFUE,
 - uwzględniając art. 74 rozporządzenia finansowego z dnia 16 czerwca 1998 r. dotyczącego rozwoju współpracy finansowej w ramach czwartej konwencji AKP-UE ⁽⁶⁾,
 - uwzględniając art. 119 rozporządzenia finansowego z dnia 27 marca 2003 r. mającego zastosowanie do 9. Europejskiego Funduszu Rozwoju ⁽⁷⁾,
 - uwzględniając art. 142 rozporządzenia Rady (WE) nr 215/2008 z dnia 18 lutego 2008 r. w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do 10. Europejskiego Funduszu Rozwoju ⁽⁸⁾,
 - uwzględniając odpowiedzi Komisji i Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI) na pytania Komisji Kontroli Budżetowej z dnia 25 stycznia 2011 r.,
 - uwzględniając art. 76 i art. 77 tiret trzecie Regulaminu i załącznik VI do Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Kontroli Budżetowej oraz opinię Komisji Rozwoju (A7-0140/2011),
- A. mając na uwadze, że Europejski Fundusz Rozwoju (EFR) jest najważniejszym instrumentem finansowym Unii Europejskiej umożliwiającym finansowanie współpracy na rzecz rozwoju krajów Afryki, Karaibów i Pacyfiku,
- B. mając na uwadze, że pomimo powtarzanego przez Parlament postulatu ujęcia Europejskich Funduszy Rozwoju w budżecie, nie są one obecnie uwzględnione w budżecie ogólnym Unii Europejskiej ani w rozporządzeniu finansowym, natomiast są realizowane zgodnie ze specjalnymi przepisami finansowymi,

⁽¹⁾ Dz.U. L 314 z 30.11.2001, s. 1 i Dz.U. L 324 z 7.12.2001, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 109 z 26.4.2007, s. 33.

⁽³⁾ Dz.U. L 156 z 29.5.1998, s. 108.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 317 z 15.12.2000, s. 355.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 252 z 25.9.2010, s. 39.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 191 z 7.7.1998, s. 53.

⁽⁷⁾ Dz.U. L 83 z 1.4.2003, s. 1.

⁽⁸⁾ Dz.U. L 78 z 19.3.2008, s. 1.

- C. mając na uwadze, że łączna kwota pomocy udzielanej za pośrednictwem EFR znacząco wzrosło w najbliższych latach, ponieważ kwotę pomocy unijnej na okres 2008–2013 ustalono w 10. EFR na poziomie 22 682 000 000 EUR, co stanowi wzrost o 64 % w stosunku do środków finansowych 9. EFR; mając na uwadze, że istnieje potrzeba uświadomienia sobie niebezpiecznego problemu zdolności absorpcyjnych, który wymaga pełnej wiedzy na temat odpowiednich wydatków,
- D. mając na uwadze, że wysoka przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa powiedziała Parlamentowi Europejskiemu dnia 2 lutego 2011 r., że europejska polityka sąsiedztwa zawiodła; mając na uwadze fakt, że niedawne wydarzenia w Afryce Północnej wykazały, iż połączenie nagłego wzrostu demograficznego z zastojem gospodarczym sprzyja sytuacjom zapalnym; mając na uwadze, że wydarzenia te pokazują, iż wzrostowi demograficznemu musi towarzyszyć rozwój gospodarczy oraz że narzędzia polityczne są odpowiednie wyłącznie wówczas, gdy są skuteczne w terenie i powodują pozytywne zmiany,
1. przypomina, że EFR, który dysponuje środkami w wysokości 22 682 000 000 EUR na lata 2008–2013, nie stanowi integralnej części budżetu Unii, choć jest głównym instrumentem umożliwiającym udzielanie pomocy unijnej na rzecz rozwoju krajów Afryki, Karaibów i Pacyfiku (AKP) oraz krajów i terytoriów zamorskich (KTZ); zauważa, że EFR obejmuje kilka instrumentów: dotacje zarządzane przez Komisję, kapitał podwyższonego ryzyka i pożyczki dla sektora prywatnego udzielane przez EBI w ramach instrumentu inwestycyjnego oraz mechanizmu FLEX, których celem jest zaradzenie negatywnym skutkiem braku stabilności w przychodach z wywozu;

Ujęcie EFR w budżecie

2. potwierdza swoje poparcie dla ujęcia EFR w budżecie, co wzmocni kontrolę demokratyczną, rozliczalność i przejrzystość środków oraz zapewni większą spójność polityki Unii wobec państw AKP;
3. ponownie przypomina oświadczenie Komisji, zgodnie z którym pragnie ona zaproponować włączenie EFR do budżetu Unii podczas debaty nad kolejnymi ramami finansowymi i będzie udzielać parlamentarnej Komisji Kontroli Budżetowej wszelkich informacji o tej inicjatywie; podkreśla jednak, że włączenie EFR do budżetu Unii nie może doprowadzić do żadnego ogólnego zmniejszenia środków przeznaczonych na rozwój w odniesieniu do dwóch istniejących instrumentów finansowania;
4. ponagla Radę i państwa członkowskie do pozytywnego przyjęcia wniosku Komisji oraz wyrażenia zgody na pełne włączenie EFR do budżetu Unii, począwszy od 2014 r., jako części kolejnych ram finansowych; uważa, że rozwiązanie to powinno być wdrożone już dawno oraz że ujęcie EFR w budżecie powinno nastąpić jak najszybciej;

Priorytety w zakresie rozwoju

5. przypomina o zobowiązaniu Komisji⁽¹⁾ do zadbania o to, by 20 % pomocy udzielanej w ramach instrumentu finansowania współpracy na rzecz rozwoju (DCI) zostało przeznaczone na kształcenie na poziomie podstawowym i średnim oraz podstawowe usługi zdrowotne; zwraca się o dostarczenie sprawozdania uwzględniającego ten wskaźnik w odniesieniu do poszczególnych EFR; wzywa Komisję do priorytetowego traktowania wsparcia na rzecz wzmocnienia systemów ochrony zdrowia poprzez skupienie się w szczególności na najuboższych, na rzecz poprawy jakości nauczania oraz pomocy w ustanawianiu ram politycznych wspierających najuboższych i uwzględniających problematykę równości płci; wzywa Komisję do pełnego uwzględnienia zaleceń wyrażonych przez Trybunał Obrachunkowy w wyżej wymienionych sprawozdaniach specjalnych nr 10/2008 i 12/2010; wzywa Komisję do zwiększenia w przyszłości tego udziału do 25 %; wzywa Komisję do położenia większego nacisku na opiekę zdrowotną nad matkami oraz podkreśla znaczenie edukacji i wiedzy na temat zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego stanowiących integralną część kobiecych programów zdrowotnych, gdyż jest to jeden z milenijnych celów rozwoju, którego realizacja była najbardziej rozczarowująca;
6. wyraża aprobatę z powodu rekordowych poziomów środków na zobowiązania w 2009 r.; z zadowoleniem przyjmuje również wiele innych usprawnień w zarządzaniu przez Komisję Europejskim Funduszem Rozwoju (EFR), w tym wzmocnienie księgowości (nowy system oparty na zasadzie memoriałowej), lepsze wytyczne dotyczące wsparcia budżetowego dla państw niestabilnych i bardziej skuteczne, wydajniejsze i ściśle monitorowane audyty zewnętrzne; zauważa jednak, że przede wszystkim niestabilne państwa wymagają bardziej zdefiniowanej strategii i należy poświęcić więcej uwagi konkretnym sektorom ich gospodarek;

⁽¹⁾ Oświadczenie Komisji dotyczące art. 5 instrumentu finansowania współpracy na rzecz rozwoju, załącznik do komunikatu Komisji dla Parlamentu Europejskiego z dnia 24 października 2006 r. (COM(2006) 628).

7. jeszcze raz podkreśla, że 10. EFR powinien koncentrować się na ograniczonej liczbie dziedzin, angażując jednocześnie organizacje pozarządowe, które skutecznie działają na szczeblu lokalnym i są odpowiednio kontrolowane, aby uniknąć szkodliwych skutków wynikających z nadmiernej fragmentacji celów; wzywa Komisję do wykorzystywania organizacji pozarządowych działających na szczeblu lokalnym i europejskim w oparciu o ich zasługi, szczególnie w przypadkach, gdy realizacja przedsięwzięć i programów przez takie organizacje oraz przez organizacje międzynarodowe (wielostronne fundusze powiernicze) jest skuteczniejsza i bardziej racjonalna pod względem kosztów niż w przypadku ich realizacji przez Komisję, oraz w przypadkach, gdy ich działalność generuje projekty trwające po ustaniu wsparcia finansowego; nakłania Komisję do udzielania Parlamentowi jasnych informacji co do struktury zasobów własnych organizacji pozarządowych przeznaczonych na konkretne projekty, częściowo finansowane z EFR, a częściowo przez same organizacje pozarządowe;
8. podkreśla, że mechanizmy pomocy rozwojowej powinny mieć również na celu promowanie budowania dobrobytu i wspieranie małych i średnich przedsiębiorstw, ponieważ budowanie dobrobytu jest nadal podstawowym narzędziem zmniejszania ubóstwa; przypomina, że państwa rozwijające się tracą rocznie około 800 000 000 000 EUR w wyniku nielegalnych przepływów kapitału i że przeciwdziałanie temu może mieć decydujące znaczenie dla zmniejszenia ubóstwa i osiągnięcia milenijnych celów rozwoju;

Zarządzanie finansami EFR

9. zauważa, że zgodnie z opinią Trybunału Obrachunkowego w sprawozdaniu Komisji z zarządzania finansami 8.–10. EFR w 2009 r. „przedstawiono rzetelny opis osiągnięcia przez Komisję celów operacyjnych w omawianym roku budżetowym (w szczególności w zakresie realizacji finansowej i działań kontrolnych)”, mimo negatywnych skutków kryzysu gospodarczego odczuwalnych w wielu krajach rozwijających się;
10. podkreśla jednak, że odpowiedzi Komisji na uwagi Trybunału Obrachunkowego są w wielu przypadkach nieodpowiednie (np. konieczne jest lepsze wsparcie kierownictwa organizacji wdrażających, należy usprawnić kontrole *ex ante* poprzez skupienie się na kluczowych obszarach ryzyka, a „funkcje CRIS Audit” należy rozwinąć, aby umożliwić bardziej skuteczny i wydajny monitoring działań kontrolnych); podkreśla, że działania Komisji podejmowane w związku z zaleceniami Trybunału Obrachunkowego stanowią istotny element pozwalający organowi udzielającemu absolutorium na ocenę sposobu wywiązania się z obowiązków; wzywa w związku z tym Komisję do informowania właściwych komisji Parlamentu o podjętych lub planowanych działaniach na rzecz zlikwidowania uchybień stwierdzonych przez Trybunał Obrachunkowy;
11. wyraża zaniepokojenie z powodu pewnych braków zidentyfikowanych przez Trybunał Obrachunkowy, w szczególności w odniesieniu do procedur zamówień publicznych ⁽¹⁾, kontroli *ex ante* w delegaturach ⁽²⁾ i systemów kontroli wewnętrznej w krajach partnerskich ⁽³⁾, oraz wzywa Komisję do podjęcia aktywnych działań na rzecz kontynuowania bieżących programów szkoleniowych dla pracowników delegatur oraz w biurach krajowych urzędników zatwierdzających i do rozwoju tych programów;
12. zauważa, że poświadczenie wiarygodności Trybunału Obrachunkowego nie obejmuje zasobów 9. i 10. EFR, którymi zarządza EBI i za które EBI ponosi odpowiedzialność ⁽⁴⁾; uważa, że nieobjęcie instrumentu inwestycyjnego poświadczeniem wiarygodności Trybunału Obrachunkowego ani procedurą udzielania absolutorium przez Parlament jest niepożądane ze względów politycznych i związanych z rozliczalnością, i zgadza się z Trybunałem Obrachunkowym, że takie przepisy ograniczają zakres uprawnień Parlamentu w związku z udzielaniem absolutorium, tym bardziej że zasoby EFR pozyskiwane są ze środków publicznych podatników europejskich, a nie z rynków finansowych;
13. z zadowoleniem przyjmuje opinię Trybunału Obrachunkowego, że ostateczna wersja rocznego sprawozdania finansowego 8., 9. i 10. EFR rzetelnie przedstawia, we wszystkich istotnych aspektach, sytuację finansową EFR na dzień 31 grudnia 2009 r.; stwierdza jednak, że Trybunał Obrachunkowy pragnie zwrócić uwagę na niedoszacowanie kwoty gwarancji uzyskanych w związku z prefinansowaniem oraz na przeszacowanie wartości gwarancji kwot zatrzymanych przedstawionych w informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego; wzywa Komisję do bezwłocznego usunięcia tych nieprawidłowości;

⁽¹⁾ Ustęp IX, sprawozdanie Trybunału Obrachunkowego dotyczące EFR za rok 2009.

⁽²⁾ Punkt 30, sprawozdanie Trybunału Obrachunkowego dotyczące EFR za rok 2009.

⁽³⁾ Punkt 5, sprawozdanie Trybunału Obrachunkowego dotyczące EFR za rok 2009.

⁽⁴⁾ Punkt 3, sprawozdanie Trybunału Obrachunkowego dotyczące EFR za rok 2009.

14. zauważa, że według sprawozdania finansowego bieżąca wysokość gwarancji uzyskanych w związku z prefinansowaniem na koniec 2009 r. wyniosła 413 600 000 EUR oraz że ta kwota była zaniżona o 82 300 000 EUR, tj. o 19,9 %; zauważa również, że według sprawozdania finansowego wartość gwarancji kwot zatrzymanych wyniosła 186 200 000 EUR oraz że kwota ta była zawyżona o 58 400 000 EUR, tj. o 31,4 %; wzywa Komisję do wyjaśnienia przyczyn zaniżenia i zawyżenia kwot z wyszczególnieniem konkretnych przypadków;

System rachunkowości EFR

15. z zadowoleniem przyjmuje wprowadzenie w lutym 2009 r. nowego systemu rachunkowości memoriałowej (ABAC-EFR) oraz podkreśla, że w 2009 r. roczne sprawozdanie EFR było pierwszym sprawozdaniem przygotowanym w oparciu o ABAC-EFR; zwraca uwagę, że nowy system rachunkowości zmniejsza liczbę koniecznych ręcznych korekt oraz że powoduje wzmocnienie księgowości;
16. zauważa, że podczas kontroli *ex post* Biuro Współpracy EuropeAid stwierdziło wzrost częstotliwości błędów w kodowaniu (rodzaj umowy, data zawarcia i zakończenia umowy); przypomina jednak, że pod koniec 2009 r. centralne służby AIDCO założyły również dział monitorujący jakość informacji kodowanych w systemie CRIS, co powinno w dalszym stopniu poprawić wiarygodność danych wykorzystywanych do przygotowania sprawozdań rocznych; pragnie być informowany o postępach w tym zakresie;

Prawidłowość transakcji

17. z zadowoleniem przyjmuje to, że w opinii Trybunału dochody, zobowiązania i płatności leżące u podstaw rozliczeń w ramach 8., 9. i 10. Europejskiego Funduszu Rozwoju za rok budżetowy zakończony dnia 31 grudnia 2009 r. są, we wszystkich istotnych aspektach, legalne i prawidłowe (poświadczenie wiarygodności, ustęp VIII); wyraża jednak ubolewanie, że Trybunał Obrachunkowy musiał zwrócić szczególną uwagę na dużą częstotliwość błędów niekwantyfikowalnych w zobowiązaniach i płatnościach, które jednak nie zostały ujęte w szacunkach dotyczących ogólnego poziomu błędów; przypomina, że chociaż skuteczność systemu nadzoru i kontroli Biura Współpracy EuropeAid jest faktem i poprawia się z roku na rok, to ogólnie Trybunał Obrachunkowy ocenił systemy nadzoru i kontroli AIDCO jako jedynie częściowo skuteczne; oczekuje zatem od Komisji nieustannej kontroli i domaga się sporządzenia sprawozdania na temat działań podjętych w celu zaradzenia wspomnianym wyżej problemom;
18. zauważa, że wykryte błędy dotyczyły zgodności z zasadami udzielania zamówień, terminami podpisywania umów, określonymi przepisami prawa oraz przepisami regulującymi obowiązkowe gwarancje; zauważa, że w odniesieniu do zobowiązań w ramach wsparcia budżetowego Trybunał stwierdził, że w kontekście dynamicznej interpretacji przyjętej przez Komisję umowy z Kotonu ⁽¹⁾, AIDCO zachowało zgodność z wymogami określonymi w tej umowie; odnotowuje, że zdaniem Komisji wszystkie płatności były objęte gwarancjami finansowymi;
19. zauważa, że cztery podstawowe rodzaje kwantyfikowalnych błędów wykrytych w płatnościach na rzecz projektów są następujące: a) dokładność: błędy w obliczeniach; b) wystąpienie: brak faktur lub innych dokumentów poświadczających świadczone usługi lub dostawę towarów; c) kwalifikowalność: wydatki poniesione poza okresem realizacji lub związane z pozycjami nieobjętymi umową, nienależne płatności VAT lub niestosowanie obowiązkowych kar; zauważa, że błędy niekwantyfikowalne były przede wszystkim związane z niestosowaniem zasad dotyczących gwarancji bankowych, a także z nieprawidłowym obliczaniem zwrotów zaliczek od wykonawców; zauważa jednak uwagę Komisji, która stwierdziła, że wszystkie błędy w obliczeniach zwrotów zaliczek zostały poprawione przed zakończeniem umowy; niemniej jednak wzywa Komisję do wzmocnienia kontroli *ex ante*, aby zapobiec tego rodzaju błędom i ewentualnym stratom związanym z niezgodnością z zasadami udzielania gwarancji bankowych;

Monitorowanie organizacji wdrażających

20. z zadowoleniem przyjmuje wysiłki Biura Współpracy EuropeAid oraz delegatur, podejmowane, aby zaradzić poważnym problemom występującym nadal w procedurach finansowych i kontrolach przeprowadzanych przez organizacje wdrażające, organy nadzoru i krajowych urzędników zatwierdzających; wzywa AIDCO do zintensyfikowania w przyszłości wysiłków w tych dziedzinach; przypomina również zalecenia Trybunału Obrachunkowego, zgodnie z którymi AIDCO powinno kontynuować swoje starania na rzecz dopilnowania, by delegatury rejestrowały terminowo i kompleksowo dane w systemie CRIS Audit ⁽²⁾;

⁽¹⁾ Punkt 28 i 29 sprawozdania specjalnego Trybunału Obrachunkowego nr 2/2005 dotyczącego pomocy budżetowej z EFR dla krajów AKP (Dz.U. C 249 z 7.10.2005, s. 1).

⁽²⁾ Punkt 54, sprawozdanie Trybunału Obrachunkowego dotyczące EFR za rok 2009.

21. jest głęboko zaniepokojony stwierdzeniem przez Trybunał Obrachunkowy, że prowadzony przez delegatury monitoring i nadzór jest tylko częściowo skuteczny; ubolewa nad brakiem zdolności administracyjnych większości krajowych urzędników zatwierdzających w krajach będących beneficjentami pomocy, który doprowadził do słabego dokumentowania i nieskuteczności kontroli, a także nad uchybieniami w procedurach finansowych i mechanizmach kontrolnych ustanowionych przez organizacje wdrażające i organy nadzorujące; podziela pogląd Trybunału Obrachunkowego, że delegatury dysponują ograniczonymi zasobami, co często obniża ich zdolność do prowadzenia niektórych działań; wzywa Komisję do bezzwłocznego rozwiązania tego problemu;

Sprawozdanie specjalne nr 18/2009 Trybunału Obrachunkowego

22. z zadowoleniem przyjmuje sprawozdanie specjalne Trybunału Obrachunkowego nr 18/2009 w sprawie skuteczności wsparcia udzielanego w ramach EFR na rzecz regionalnej integracji gospodarczej w Afryce Wschodniej i Afryce Zachodniej, jak również szczegółową analizę przeprowadzoną przez Trybunał Obrachunkowy, i wyraża ubolewanie z powodu opisanej tam niezadowolającej sytuacji; podkreśla jednak swe obawy związane z brakiem komplementarności między regionalnymi i krajowymi strategiami współpracy Komisji i zaznacza, że dopasowanie strategii regionalnych i krajowych jest kluczowe dla zwiększenia skuteczności dostarczanej pomocy;
23. jest głęboko zaniepokojony niewystarczającymi zdolnościami absorpcyjnymi organizacji regionalnych; wzywa Komisję, aby podczas średniokresowego przeglądu strategii regionalnych zaplanowanych na pierwszą połowę 2011 r. uwzględniła stan współpracy regionalnej i poświęciła szczególną uwagę możliwości zmiany przydzielonych kwot;
24. uważa jednak za niedopuszczalne, że Trybunał Obrachunkowy, z powodu braku odpowiednich sprawozdań, nie był w stanie ocenić niektórych z finansowanych projektów;
25. stoi na stanowisku, że w każdej organizacji regionalnej Unię powinien reprezentować specjalnie mianowany szef delegatury oraz że delegatury Unii powinny być uprawnione do dyskusowania o dostosowaniu członkostwa w różnych grupach regionalnych;
26. podkreśla, że w sprawozdaniu specjalnym nr 18/2009 Trybunał Obrachunkowy ocenił pomoc udzielaną z EFR na regionalną integrację gospodarczą w Afryce Wschodniej i Afryce Zachodniej, na którą przeznaczono znaczną część środków EFR – ponad 50 % – jako tylko częściowo skuteczną; wzywa Komisję do poinformowania Parlamentu o środkach podejmowanych w związku z żądaniami wyrażonymi przez Parlament w rezolucji z dnia 5 maja 2010 r. ⁽¹⁾ towarzyszącej decyzji Parlamentu w sprawie udzielenia absolutorium z wykonania budżetu 7., 8., 9. i 10. EFR przed rozpoczęciem procedury udzielenia absolutorium za rok 2010; z zadowoleniem przyjąłby też pełny przegląd sytuacji, wskazujący, które z rzeczonych środków zostały skutecznie wprowadzone w życie w danych regionach;
27. przyznaje, że regionalna integracja gospodarcza może przyczynić się do wzrostu gospodarczego i zatrudnienia w krajach rozwijających się, a tym samym do zmniejszenia ubóstwa; z zadowoleniem przyjmuje zatem fakt, że w omawianym okresie budżetowym ponad dwukrotnie wzrosło finansowanie w tym obszarze w ramach EFR;
28. wyraża ubolewanie, że udzielane w ramach EFR wsparcie na rzecz integracji regionalnej nie jest jeszcze w pełni skuteczne, przede wszystkim z uwagi na brak zdolności afrykańskich władz, częściowe pokrywanie się członkostwa regionalnych organizacji gospodarczych w Afryce prowadzące do powielania działań i rozproszenia zasobów i niewystarczające wsparcie i koordynację ze strony delegatur Komisji, głównie z powodu braku środków;
29. wzywa zatem Komisję do szybszego budowania zdolności na rzecz regionalnych organizacji gospodarczych i ich instytucji w Afryce Wschodniej i Afryce Zachodniej, w tym do zwiększenia wsparcia dla parlamentów krajowych oraz lokalnych organizacji społeczeństwa obywatelskiego, a także do promowania konwergencji między blokami regionalnymi z myślą o stopniowym eliminowaniu przypadków częściowego pokrywania się członkostwa, przy jednoczesnym poszanowaniu własnej odpowiedzialności krajów partnerskich za cały proces;

⁽¹⁾ Dz.U. L 252 z 25.9.2010, s. 109.

30. wzywa Komisję i Europejską Służbę Działań Zewnętrznych, aby przeznaczały więcej środków na umożliwianie delegaturom Unii skuteczniejszego zarządzania procesami integracji regionalnej oraz na zapewnianie lepszej koordynacji i większej spójności programów regionalnych i krajowych;
31. podkreśla, że Unia nie powinna wywierać presji na państwa afrykańskie, aby szybciej podpisywały umowy o partnerstwie gospodarczym, ani też, aby stawały się stroną umów obejmujących szerszy zakres zagadnień niżby sobie tego życzyły, podkreśla także, iż Unia nie powinna podważać istniejących ugrupowań regionalnych przez zawieranie umów o partnerstwie gospodarczym z poszczególnymi krajami;
32. nalega, by przydział środków dla mniejszych państw, zwłaszcza dla krajów najsłabiej rozwiniętych, koncentrował się w większym stopniu na zrównoważonym rozwoju gospodarczym, na przykład za pośrednictwem mechanizmów tworzenia dobrobytu, tak by zmniejszyć zależność od regionalnych „gigantów” gospodarczych, takich jak Nigeria w Afryce Zachodniej; wzywa Komisję do dalszego finansowania programów regionalnych, znanych też jako programy współpracy między państwami AKP, które obejmują kilka lub wszystkie kraje w danym regionie;

Wykorzystywanie narosłych odsetek

33. nie zgadza się z wykorzystaniem kwoty narosłych odsetek (szacowana wysokość odsetek narosłych na rachunku skarbowym EFR (w tym transfery w okresie 2001–2007) wynosi 34 000 000 EUR) na finansowanie wydatków związanych z personelem, uważa natomiast, że powinno się je wykorzystać jedynie na wydatki związane z projektami i programami; zwraca się do Komisji o wyjaśnienie zasad obowiązujących w przeszłości, a w razie potrzeby – o niezwłoczne przedstawienie propozycji zmiany obowiązującego rozporządzenia zgodnie z tą zasadą;

Wsparcie budżetowe

34. przypomina, że parlamentarna ocena wsparcia budżetowego nie powinna koncentrować się wyłącznie na ryzyku, lecz również na korzyściach, a także na ryzyku i korzyściach udzielenia pomocy alternatywnej; zwraca się do Komisji o dostarczenie informacji dotyczących przypadków, w których osiągnięto cele wyznaczone dla wsparcia budżetowego UE, oraz państw będących beneficjentami, w przypadku których pojawiły się specyficzne problemy;
35. ma świadomość, że wsparcie budżetowe jest kontrowersyjnym narzędziem rozwoju, którego zaletą są niskie koszty transakcji, większe poczucie odpowiedzialności oraz rozwijanie dialogu między partnerami i donatorami, lecz z którym wiąże się jednocześnie ryzyko sprzeniewierzenia środków i niepożądanego ich wykorzystania, jeżeli zarządzanie finansami publicznymi przez kraje będące odbiorcami pomocy okaże się niewystarczająco przejrzyste, odpowiedzialne i skuteczne; podkreśla, że wsparcie budżetowe nie jest odpowiednią odpowiedzią na każdą sytuację i nie należy go traktować jako jedynej możliwości;
36. przypomina, że zgodnie z art. 25 ust. 1 lit. b) rozporządzenia (WE) nr 1905/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽¹⁾ wsparcie budżetowe może zostać udzielone, jeżeli zarządzanie wydatkami publicznymi kraju partnerskiego jest wystarczająco przejrzyste, rzetelne i skuteczne; w tym kontekście wyraża zaniepokojenie ryzykiem związanym z nieskutecznymi i nieefektywnymi wydatkami publicznymi, które pociąga za sobą stosowana przez Komisję „dynamiczna” interpretacja kryteriów kwalifikowalności; wzywa Komisję do nieustawiania w wysiłkach zmierzających do uzasadnienia podjętych decyzji dotyczących kwalifikowalności wsparcia budżetowego i dopilnowania, by wszystkie umowy w sprawie finansowania stanowiły kompleksową i jasną podstawę oceny spełnienia warunków płatności;
37. ubolewa nad wysokim poziomem błędów w płatnościach w ramach wsparcia budżetowego (35 %); ponownie wzywa do stosowania bardziej przejrzystych i obiektywnych kryteriów kwalifikowalności do wsparcia budżetowego i popiera zalecenie Trybunału Obrachunkowego skierowane do Komisji, aby „precyzyjnie określała wskaźniki, wartości docelowe, metody obliczeń i źródła weryfikacji” ⁽²⁾; wzywa Komisję do nasilenia kontroli oraz wzmocnienia systemów nadzoru i kontroli, a także do monitorowania i przedstawiania sprawozdań na temat zakresu, w jakim kryteria są realizowane, zgodnie z postanowieniami art. 25 ust. 1 lit. b) rozporządzenia (WE) nr 1905/2006;

⁽¹⁾ Rozporządzenie (WE) nr 1905/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. ustanawiające instrument finansowania współpracy na rzecz rozwoju (Dz.U. L 378 z 27.12.2006, s. 41).

⁽²⁾ Punkt 55, sprawozdanie Trybunału Obrachunkowego dotyczące EFR za rok 2009.

38. z zadowoleniem przyjmuje publikację zielonej księgi w sprawie przyszłości wsparcia budżetowego UE na rzecz państw trzecich (COM(2010) 586), jednak ubolewa, że mimo wcześniejszych wezwań Parlamentu, Komisja nie sporządziła sprawozdania rocznego w sprawie wykorzystania wsparcia budżetowego, zawierającego przydatne, wyczerpujące, wiarygodne, analityczne i oceniające informacje na temat planowanego i udzielonego wsparcia budżetowego, osiągnięcia oczekiwanych wyników określonych w celach donatorów i strategiach krajowych, istnienia i jakości warunków uzupełniających, skuteczności dialogu, stanu harmonizacji donatorów, dodatkowo utworzonego potencjału instytucjonalnego oraz jego skutków, osiągnięć w zakresie ulepszania systemów krajowych, instytucji działających na rzecz odpowiedzialności, instytucji zajmujących się zarządzaniem finansami publicznymi oraz instytucji monitorujących i oceniających, kwoty i poziomu nieprawidłowych wydatków, analizy typologii nieprawidłowości wykazanych w trakcie kontroli i audytów (systemowych i pozasystemowych) oraz podjętych środków naprawczych;
39. przypomina, że rola Parlamentu w odniesieniu do wsparcia budżetowego polega na rozliczaniu Komisji z wyników osiągniętych dzięki wydatkom oraz że wsparcie budżetowe jest instrumentem pomocy, który wymaga zmiany modelu sprawowania kontroli, polegającej na rezygnacji ze zwykłej kontroli danych wejściowych na rzecz kontroli wyników w oparciu o wskaźniki, pozwalającym dopilnować, aby wydatki w ramach pomocy przynosiły korzyści ludności kraju będącego jej odbiorcą;
40. uważa, że w ramach zmiany wytycznych dotyczących wsparcia budżetowego Komisji ze szczególną uwagą należy potraktować systemy nadzoru i kontroli; oczekuje od Komisji wzmocnienia monitorowania i sprawozdawczości rocznej w zakresie zgodności z kryteriami kwalifikowalności; przypomina, że projekty związane z budowaniem potencjału instytucjonalnego w ramach operacji wsparcia budżetowego podlegają tym samym systemom nadzoru i kontroli co wszelkie inne projekty, co obejmuje również audyty;
41. przypomina, że 10. EFR, w stosunku do 8. i 9. EFR, charakteryzuje znaczny wzrost, w łącznych decyzjach finansowych, części odnoszącej się do wsparcia budżetowego i dostosowania strukturalnego; wyraża zaniepokojenie z tego powodu;
42. przypomina, że w swoim sprawozdaniu rocznym dotyczącym EFR za rok budżetowy 2009 Trybunał Obrachunkowy stwierdził, że płatności w ramach wsparcia budżetowego charakteryzowały się wysokim poziomem niekwantyfikowalnych błędów oraz że „głównym powodem tej sytuacji był fakt, że sporządzone przez delegatury sprawozdania oceniające zarządzanie finansami publicznymi nie przedstawiały kryteriów oceny dokonanych postępów [...], postępów już poczynionych ani powodów ewentualnego niezrealizowania programu reform według planu przygotowanego przez rząd otrzymujący pomoc”⁽¹⁾; nalega, aby Komisja jeszcze surowiej oceniła te płatności i zaostrzyła w przyszłości procedury dokonywania tych płatności;
43. wzywa Komisję do dopilnowania, by szczegółowe warunki dotyczące wydatkowania zmiennych transz środków w zależności od uzyskanych wyników precyzyjnie określały wskaźniki, wartości docelowe, metody obliczeń i źródła weryfikacji oraz by sporządzone przez delegatury sprawozdania prezentowały w uporządkowany i sformalizowany sposób postępy w zarządzaniu finansami publicznymi, jasno przedstawiając kryteria oceny postępów, poczynione postępy i powody ewentualnego niezrealizowania programu reform zgodnie z planem;
44. wzywa Komisję do podjęcia wszelkich działań niezbędnych do zwalczania korupcji w państwach będących beneficjentami poprzez prowadzenie ścisłego dialogu z partnerskimi rządami na temat korupcji oraz, poprzez przyjęcie proaktywnego podejścia, do zapewnienia w razie konieczności dostępności odpowiednich systemów oraz sankcji; uważa, że należy ponownie przemyśleć fakt udostępniania środków w przypadkach, gdy tego typu współpraca nie następuje i niemożliwe jest uzyskanie żadnych gwarancji co do podstawowej skuteczności systemów zwalczających korupcję;
45. ponownie wyraża opinię, że zaangażowanie parlamentów krajowych, społeczeństwa obywatelskiego i władz lokalnych w krajach partnerskich jest niezbędne do wytworzenia rzeczywistego poczucia odpowiedzialności za ten proces oraz zwraca się do Komisji o dołożenie wszelkich starań do wzmocnienia dialogu z tymi organami na różnych etapach procesu programowania;

(1) Punkt 25 rocznego sprawozdania Trybunału Obrachunkowego dotyczącego EFR za rok 2009.

46. wzywa Komisję do udzielenia pomocy krajom partnerskim w rozwijaniu kontroli parlamentarnej i zdolności audytowych oraz do zaangażowania parlamentów narodowych, a także lokalnych partnerów społeczeństwa obywatelskiego, w opracowywanie krajowych strategii rozwoju;
47. zwraca się do właściwych komisji o nawiązanie bezpośrednich kontaktów z podobnymi komisjami w parlamentach krajów AKP będących odbiorcami pomocy, aby zachęcić je do zaangażowania w zapewnienie skuteczności pomocy poprzez parlamentarne działania kontrolne oraz do wspierania takich działań;
48. wzywa Komisję do zapewnienia lepszej widoczności finansowanej przez Unię działalności międzynarodowej;

Oświadczenie o zgodności wydawane przez państwa będące beneficjentami

49. przypomina ponownie swój pogląd, że pomoc rozwojowa ogólnie, a wsparcie budżetowe w szczególności, powinny być powiązane z oświadczeniem o zgodności wystawianym przez rząd kraju będącego odbiorcą pomocy i podpisywanym przez ministra finansów, które dotyczy wybranych kwestii mających wpływ na strukturę zarządzania i odpowiedzialności w kraju objętym pomocą;

Zasoby ludzkie

50. jest szczególnie zaniepokojony, że poziom wakatów w delegaturach w krajach trzecich zakwalifikowano jako „ryzyko krytyczne”⁽¹⁾ oraz że ograniczenie zasobów, braki kadrowe i wysoka rotacja personelu utrudniają skuteczne wdrażanie funduszy EFR przez Komisję, w szczególności w obszarze zarządzania projektami, szkoleń, monitorowania oraz wiarygodnych i terminowych audytów; w związku z tym oczekuje, że Europejska Służba Działań Zewnętrznych za swój priorytet uzna zapewnienie w delegaturach odpowiedniej liczebności wykwalifikowanych pracowników, w szczególności ekspertów w dziedzinie rozwoju;

EuropeAid

51. ubolewa, że chociaż kontrole *ex ante* przeprowadzane przez urzędników zatwierdzających w centrali AIDCO zostały ocenione przez Trybunał Obrachunkowy jako skuteczne, doszedł on do wniosku, że system nadzoru i kontroli był tylko częściowo skuteczny pod względem zapewnienia prawidłowości płatności;
52. przypomina Komisji, że
 - AIDCO powinno, w kontekście planowanego przeglądu stosowanej ogólnej strategii kontroli, rozwinąć kluczowy wskaźnik określający szacowany wpływ finansowy niepoprawionych błędów po przeprowadzeniu wszystkich kontroli,
 - AIDCO powinno w kontekście tego przeglądu ocenić opłacalność różnych mechanizmów kontrolnych, w szczególności systemu kontroli *ex post* w zakresie transakcji, a także zbadać stosowność i wykonalność rocznej kontroli statystycznie dobranej reprezentatywnej próby zamkniętych projektów,
 - pod względem wsparcia budżetowego AIDCO powinno zadbać o jasne określenie szczegółowych warunków płatności oraz o to, by sprawozdania delegatur przedstawiały w sposób ustrukturyzowany i sformalizowany postępy w zarządzaniu finansami publicznymi;

Instrument inwestycyjny

53. z dużym zadowoleniem przyjmuje fakt, że podczas procedury udzielania absolutorium za rok 2009 Europejski Bank Inwestycyjny po raz pierwszy przedstawił Komisji Kontroli Budżetowej Parlamentu sprawozdanie roczne dotyczące wdrażania instrumentu inwestycyjnego oraz udzielił obszernych odpowiedzi w formie pisemnej i ustnej na pytania członków tej komisji; wzywa EBI do zawarcia umowy ramowej z komisją Parlamentu odpowiedzialną za procedurę udzielania absolutorium w nadchodzących latach, określającej informacje, które EBI powinien przedstawiać;

(1) Punkt 40 rocznego sprawozdania Trybunału Obrachunkowego dotyczącego EFR za rok 2009.

54. oczekuje od EBI potwierdzenia tego, że projekty finansowane przez EBI oraz projekty finansowane przez Komisję nie nakładają się na siebie, i ocenia, że niezbędne jest, jak przypomniała na forum Komisji Kontroli Budżetowej w dniu 25 stycznia 2011 r. dyrektor generalna EBI ds. działań poza terytorium Unii Europejskiej, znaczne wzmocnienie koordynacji działań Komisji z działaniami EBI; ma wątpliwości co do tego, czy zasadne jest oddelegowanie pracowników EBI do delegatur Unii; oczekuje, że do końca września 2011 r. otrzyma wspólne sprawozdanie obydwu instytucji w sprawie zacieśnienia współpracy oraz ustalonych procedur zawierające analizę ewentualnej konieczności oddelegowania personelu EBI do delegatur;
 55. wzywa EBI do przeprowadzenia rzetelnej analizy *due diligence* w celu sprawdzenia, czy na szczeblu lokalnym przed zatwierdzeniem projektu przeprowadzane są należyte konsultacje społeczne dotyczące aspektów związanych z rozwojem dla projektów objętych gwarancjami UE, z uwzględnieniem pośredników finansowych w wykorzystaniu pożyczki udzielonej przez EBI na ten cel; jest zdania, że jeżeli chodzi o udzielanie pożyczek krajom rozwijającym się, EBI powinno stosować zaostrzone kryteria *due diligence* zgodnie ze znormalizowanymi procedurami z zastosowaniem najlepszych rozwiązań międzynarodowych w dziedzinie walki z praniem brudnych pieniędzy i finansowaniem terroryzmu;
 56. wzywa ponownie EBI, aby jego sprawozdawczość koncentrowała się na wynikach, oraz do przedstawiania kompletnych, istotnych i obiektywnych informacji w odniesieniu do rezultatów, przyjętych założeń, założeń zrealizowanych oraz przyczyn ewentualnych odstępstw, jak również przeprowadzonych ocen oraz skrótowej oceny rezultatów;
 57. z zadowoleniem przyjmuje widoczny wzrost zaangażowania EBI na rzecz skoncentrowania sprawozdawczości na wynikach oraz że w obecnie finalizowanym sprawozdaniu rocznym w sprawie instrumentu inwestycyjnego za rok 2010 większy nacisk zostanie położony na wyniki niż w 2009 r.; uważa za znaczący krok naprzód, iż obecnie EBI pracuje nad opracowaniem wskaźników określających wynik, których gotowość do wdrożenia przewiduje się na drugą połowę 2011 r.;
 58. oczekuje, że następne sprawozdanie roczne EBI będzie mniej teoretyczne, szczególnie jeżeli chodzi o rezultaty różnych programów oraz działania finansowane przez instrument inwestycyjny;
 59. wzywa EBI do przekazywania mu dodatkowych informacji na temat czarnej listy oszustów, z poszanowaniem zasady poufności jej wykorzystania mającej zastosowanie do spraw bieżących; z zadowoleniem przyjmuje wolę wyrażoną przez EBI co do utworzenia działu ds. zwalczania nadużyć finansowych oraz oczekuje, że będzie regularnie informowany o przebiegu tworzenia takiego działu;
 60. jest zaskoczony oświadczeniem EBI, z którego wynika, że w ramach działań prowadzonych przez EBI z wykorzystaniem instrumentu inwestycyjnego nie dochodzi do żadnych nadużyć finansowych;
 61. uważa za niezbędne przeprowadzenie ogólnego audytu wszystkich projektów w krajach rozwijających się, finansowanych przez EBI, który nie powinien dotyczyć tylko ważnych projektów, lecz powinien objąć wszystkie środki i gwarancje amortyzowane przez EBI;
 62. wzywa Komisję do ścisłego monitorowania i kontroli wdrażania instrumentu inwestycyjnego celem dopilnowania, by pełnił on funkcję instrumentu rozwoju, oraz do regularnego informowania Komisji Kontroli Budżetowej Parlamentu o zebranych danych.
-